

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Baggrunden for lovforslaget.

På det sociale område var der tidligere, som også på andre områder, mange forskellige finansieringsregler og refusionsprocenter. Op gennem 1970'erne er der imidlertid på en række af de andre områder sket en omlægning fra statslige refusioner, bundet til de enkelte foranstaltninger, til generelle tilskud til kommuner og amtskommuner.

På det sociale område er der ikke sket en tilsvarende omlægning. Årsagen hertil skal bl.a. søges i, at det dengang ikke var muligt at finde tilstrækkeligt anvendelige kriterier for fordeling af de hidtidige sociale refusioner over de generelle tilskud, uden at der ville opstå uheldige byrdefordelmæssige forskydninger. Derimod er der også på det sociale område – navnlig i forbindelse med bistandslovens gennemførelse – sket en væsentlig forenkling og samordning af finansieringsreglerne, bl.a. ved gennemførelse af ensartede refusionsprocenter.

I december 1980 nedsatte regeringen en arbejdsgruppe til undersøgelse af finansieringsforholdene i den sociale sektor. Arbejdsgruppen fik til opgave at vurdere den gældende finansiering og stille forslag om indretning af finansieringssystemer, der

- 1) fremmer samordning mellem sammenhængende funktioner, herunder hvor disse varetages af forskellige instanser,
- 2) tilskynder til forebyggelse og anden socialpolitisk hensigtsmæssig adfærd og fremmer en bedre ressourceanvendelse,
- 3) fremmer forsøgsordninger med henblik på at tilvejebringe alternative løsningsmuligheder.

Arbejdsgruppens betænkning (nr. 940) om finansieringsforholdene i den sociale sektor blev afgivet i oktober 1981.

Der opstilles i betænkningen tre hovedhensyn ved tilrettelæggelse af finansieringsregler: Ansvarshensynet, neutralitetshensynet og samordningshensynet.

Ansvarshensynet indebærer, at den myndighed, der har ansvaret for, at en opgave løses, også bærer udgiften herved. Dette kunne også kaldes hensynet til omkostningsbevidstheden. Princippet er gennemført for f.eks. sygehuse og sygesikring, hvor udgifterne bæres fuldt ud af amtskommunerne.

Neutralitetshensynet betyder, at den besluttede myndighed bærer samme andel af udgifterne ved alle sammenhængende ydelser og foranstaltninger, den er ansvarlig for. Dette medfører, at udgifterne – set fra denne synsvinkel – afspejler de faktiske omkostninger ved en aktivitet. Herved opnås, at finansieringsreglerne ikke forvrider mulighederne for at vurdere udgifterne i forhold til værdien af en given aktivitet. Et eksempel på dette hensyn er, at kommunerne bærer samme andel (50 pct.) af det offentlige udgifter ved alle ydelser og foranstaltninger under kommunerne på bistandslovens område.

Samordningshensynet giver sig udtryk i, at en myndighed deltager finansielt i konsekvenserne af sine beslutninger, også når disse konsekvenser giver sig udslag i aktiviteter, myndigheder på et andet niveau er ansvarlig for. Et eksempel på samordningshensynet er, at kommunerne også i almindelighed bærer 50 pct. af udgifterne ved amtskommunale foranstaltninger efter bistandsloven.

Neutralitets- og samordningshensynene tager, som de her er beskrevet, sigte på både den tværgående samordning mellem funktioner på samme niveau og på samordningen mellem funktioner på forskellige niveauer. De to hensyn danner derfor tilsammen *det brede neutralitetsbegreb*, man sædvanligvis har arbejdet med.

Neutralitetsbegrebet spillede især en rolle i forbindelse med gennemførelsen af bistandsloven. Det erkendtes her, at alle opgaver ikke hensigtsmæssigt kunne placeres på samme niveau, men at der på den anden side var en så nær og indbyrdes sammenhæng mellem opgaverne, at varetagelsen af opgaverne på det ene niveau var med til at bestemme omfanget af og dermed udgifterne ved det andet niveau's opgaveløsning. Ansvarshensynet